

Innhold

Forord	5
Om forfatterne	11
Innledning og bruksanvisning	12
1 Bakgrunn for loven	12
2 Den internasjonale bakgrunnen	13
3 Bruk av kommentarutgaven	16
4 Andre hjelpemidler. Veiledningsdokumenter	16
§ 1. Lovens formål	20
1 Dobbelt formål og det underliggende formålet	20
2 Grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold	22
3 Produksjon av varer og levering av tjenester	22
4 Funksjonen av formålsparagrafen	23
§ 2. Lovens virkeområde	24
1 Pliktsubjekter	24
2 Geografisk virkeområde	25
3 Internasjonal rettsutvikling	26
§ 3. Definisjoner	27
1 Større virksomheter	28
2 Grunnleggende menneskerettigheter	32
3 Anstendige arbeidsforhold	37
4 Leverandørkjede og forretningspartner	42
§ 4. Plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger	45
1 Aktsomhetsvurderinger – bakgrunn og hovedtrekk	46
2 OECDs metode for aktsomhetsvurderinger	49
3 Forankring av ansvarlighet i retningslinjer	53
4 Kartleggings- og vurderingsplikten	56
5 Følge med på gjennomføring og resultater av tiltak	73
6 Kommunikasjon med berørte interessenter og rettighetshavere	74
7 Sørge for eller samarbeide om gjenoppretting og erstatning	77
8 Prinsipper for aktsomhetsvurderinger: regelmessige, risikobaserte og forholdsmessige	80

§ 5. Plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger	85
1 Innledning	85
2 Innholdet i redegjørelsene: virksomheten, systemene og resultatene	87
3 Unntakene for visse opplysninger i § 5 andre ledd	91
4 Hvordan offentliggjøring skal skje, § 5 tredje ledd	91
5 Forholdet til kravet om redegjørelse for samfunnsansvar i regnskapsloven § 3-3c og EU-bakgrunnen	93
6 Forholdet til EU-direktivet om bærekraftsrapportering (CSRD) og forslag om norsk gjennomføring	95
7 EUs aktsomhetsdirektiv med hensyn til bærekraft (CSDDD)	97
8 Forholdet til regnskapslovens krav om opplysninger i årsberetning om arbeidsmiljø og ytre miljøpåvirkning	98
9 Forholdet mellom åpenhetsloven og selskapers redegjørelse for prinsipper og praksis for foretaksstyring – NUES	99
10 Forholdet til lov om bærekraftinformasjon i finanssektoren: offentliggjøringsforordningen og taksonomiforordningen	100
11 Redegjørelse skal iallfall oppdateres årlig, § 5 fjerde ledd	103
§ 6. Rett til informasjon	104
1 Innledning	104
2 Formkrav. Informasjonskrav skal være skriftlige	106
3 Hva kan det spørres om og kreves svar på?	107
4 Retten til å avslå et uklart informasjonskrav	113
5 Retten til å avslå et åpenbart urimelig krav	113
6 Avslag på krav som gjelder noens personlige forhold	114
7 Avslag på grunn av forretningshemmeligheter	116
8 Alltid krav på informasjon om faktiske negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter	119
9 Unntak for informasjon gradert etter sikkerhetsloven	120
10 Unntak for informasjon som er beskyttet etter åndsverkloven	121
11 Forskriftshjemmel for departementet i § 6 femte ledd	121
§ 7. Virksomhetens behandling av informasjonskrav	122
1 Innledning	122
2 Krav i § 7 første ledd om skriftlig svar og til innholdet av informasjon gitt etter § 6	122
3 Frister for å svare på informasjonskrav. § 6 andre ledd	125
4 Innholdskrav til et avslag på informasjonskrav, § 6 tredje ledd	126
5 Nærmere begrunnelse for et avslag, § 6 fjerde ledd	127
6 Forskriftshjemmel	127
§ 8. Veiledning	127
1 Offentligrettslig håndheving overordnet	127
2 Behovet for en tilsynsmyndighet	128
3 Valget av Forbrukertilsynet	130

4	Veiledningsbehovet: veiledning i første rekke, sanksjoner i andre	131
5	Veiledningsplikten i § 8 – overordnet	133
6	Hvem skal veiledningen gis til?	134
7	Hvordan skal veiledningen gis?	134
8	Toveisdialog med virksomhetene og bransjeinvolvering	135
9	Individuell veiledning i konkrete saker	136
10	Inhabilitet som følge av veiledning	138
§ 9.	Kontroll og håndheving	138
1	Formålet med tilsynet	139
2	Tilsynstilmærming: forhandlingsmodellen	139
3	Forbrukertilsynets virkemidler og Markedsrådet som klageinstans	141
4	Bruken av organisatoriske regler i markedsføringsloven mv.	142
5	Søksmålsadgang og domstolsbehandling	143
6	Forholdet til andre tilsyn, OECDs kontaktpunkt og regelutvikling internasjonalt	144
§ 10.	Opplysningsplikt	146
1	Overordnet om adgangen til å kreve opplysninger	146
2	Taushetsbelagte opplysninger og kvalifisert taushetsplikt	147
3	Vernet mot selvinkriminering mv.	148
4	Saksforberedelse, klage og forvaltningens taushetsplikt	149
5	Tvangsmulkt	150
§ 11.	Forbrukertilsynets og Markedsrådets vedtak	150
1	Overordnet om adgangen til å fatte vedtak	151
2	Forskjellene mellom de ulike vedtaksformene	151
3	Vedtaketets varighet	153
4	Frist for søksmål	153
5	Medvirkningsansvar	154
§ 12.	Forbuds- og påbudsvedtak	155
1	Innledning	155
2	Vedtaketets innhold	155
3	Vedtaket knyttet til opphørte handlinger	158
§ 13.	Vedtaket om tvangsmulkt	159
1	Innledning	159
2	Behovet for tvangsmulkt	159
3	Kan-vurdering	160
4	Mulktens form og størrelse	160
5	Bortfall eller frafall av mulkt	162
6	Tvangsmulkt for pålegg om å gi opplysninger	162
7	Tvangsgrunnlag for utlegg	163
8	Forskriftshjemmel	163

§ 14. Vedtak om overtredelsesgebyr	163
1 Overordnet om adgangen til å gi overtredelsesgebyr	163
2 Bakgrunnen for adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr	164
3 Fraværet av straffebestemmelse og forholdet til legalitetsprinsippet	165
4 Ilegging av gebyr overordnet: Vilkår og «kan»-skjønn	167
5 Anvendelsen av «kan»-skjønnen	167
6 Første vilkår: Hva utgjør en overtredelse?	169
7 Andre vilkår: må være gjentatte overtredelser	170
8 Tredje vilkår: skyldkrav	170
9 Fastsettelse av gebyrets størrelse	172
10 Forfall og tvangsgrunnlag for utlegg	174
11 Forskriftshjemmel	174
§ 15. Ikrafttredelse	175